

Daugavpils pilsētas 13. pirmsskolas
izglītības iestāde

Tautas deju pulciņa
„Strautiņš”
programma

Sastādīja: vadītājas vietniece A. Drancāne
mūzikas skolotāja T.Timpere

Daugavpils

Pirmsskolas vecumā veidojas pamats visai turpmākai bērna personības attīstībai. Bērna aktivitāte un plašas daudzpusīgas intereses tiek uzskatītas par priekšnoteikumu vispusīgai attīstībai. Tādēļ ir svarīgi jau pirmsskolas vecumā vērst uzmanību uz bērnu interešu apzināšanu un vēlmi piedāvāt bērniem iespējami daudzveidīgākus darbības veidus. Viens no tiem ir kustība.

Pirmsskolas izglītības iestādē viens no kustību veidiem ir **deja**. Tā spēj uzlabot gaitu un stāju, palīdz pārvarēt neticību sev, trenē gribu.

Latviešu tautas dejas ir tautas identitāte simbols. Tā ir mainījusies laika gaitā un turpina mainīties. Lai gadu gaitā nenotiktu attālināšanās no latviešu dejas sākotnējās horeogrāfiskās struktūras, rakstura un izpildījuma veida, jaunās deju apdarēs ir jācenšas atgriezties pie saknēm. Katrai jaunajai paaudzei ir jāiepazīst savas tautas dejas no sākotnējiem avotiem, lai varētu apgūt dejas savas paaudzes uztveres, garīgās un kultūras nepieciešamības līmenī.

Ir svarīgi aizsākt latviešu tautas deju pamatelementu apguvi jau pirmsskolā. Tautas deju pulciņa nodarbības dos iespēju papildus nodarboties ar bērniem – vingrināt tos apgūt dejas soļus, mācīt latviešu tautas dejas, tādējādi gan veicinot to fiziskā stāvokļa uzlabošanu, gan dejas, kā nacionālās kultūras vērtības saglabāšanu.

Saturs

Tautas deju pulciņa programma paredz, lai apgūstot latviešu tautas dejas pamatelementus bērni varētu apgūt latviešu tautas deju prasmi un uzstāties svētku pasākumu, izpriecu un tematisko pasākumu laikā.

Programmas apguves materiāls vecākās un sagatavošanas bērniem ir vienāds, jo latviešu tautas deju mācīšana abiem vecumiem sākas no vienkāršākajiem elementiem (var būt iepazīstināšana vai nostiprināšana).

Pedagogs strādā atbilstoši bērnu spējām un iemaņām un izvēlas nepieciešamo nodarbību skaitu katras programmas tēmas apguvei.

Nodarbību saturs:

1. Latviešu deju pamat soļu apguve:

- soļošana
- galops
- tecīgus soļi
- palēcieni
- polka
- valša trīssolis utt.

2. Satvērienu un aptvērienu apguve.

3. Rotaļas ar deju elementiem.

4. Darbs individuāli un grupās.

5. Deju iestudēšana.

6. Piedalīšanās koncertos.

Programmas satura atlases pamatprincipi:

- Sistemātiskuma un zinātniskuma princips;
- Aktualitātes princips;

- Pakāpeniskuma un pieejamības princips;
- Audzināšanas un izglītošanas darba vienotības princips.

Programmas pamatojums

Programma sekmē:

1. Bērnu pašizpaušmes un radošas personības attīstību;
 2. Skatuviskā darba pieredzes apguvi;
 3. Iemaņu apgūšanu strādāt kolektīvā, saskaņot kopīgas darbības un nonākt pie vienota lēmuma;
 4. Prasmi dzīvot un sadarboties daudznacionālā vidē.
- Programmā sastādīta atbilstoši pirmsskolas izglītības iestādes audzēkņu vecuma īpatnībām un atbilstoši dotībām.
 - Programmā ir akcentēts estētiskās un morālās audzināšanas aspekts.
 - Tautu deju pulciņa „Strautiņš” programmas pozitīvā ietekme ir ilglaicīga un rosina dalībniekus tās īstenošanas laikā iegūtās prasmes pilnveidot turpmākajā dzīvē.

Programmas īstenošanas mērķis:

Veidot programmas dalībniekiem prasmi ritmiski dejot latviešu tautas deju pamatkustības.

Programmas īstenošanas uzdevumi:

1. Veidot izpratni par latviešu tautas kultūru un sniegt teorētiskās un praktiskās zināšanas par latviešu tautas deju, kā kultūras neatņemamu sastāvdaļu.
2. Apgūt latviešu etnogrāfisko deju vienkāršākos pamatelementus, izmantojot vienkāršas rotaļdejas un etnogrāfiskās dejas.

3. Radīt izpratni par fiziskās aktivitātes nepieciešamību veselības nostiprināšanā un fiziskajā attīstībā.
4. Nodrošināt bērnu izaugsmes iespējas kultūrā un mākslā.
5. Radīt iespēju talantīgiem bērniem attīstīt un pilnveidot dejošanas māku.
6. Apgūt ķermeņa kultūru.
7. Izkopt dzirdes, redzes, kustību un citu uztveres spēju koordinēšanas prasmes un ķermeņa plastiku.
8. Attīstīt ritma izjūtu, mūzikas rakstura izpratni un spēju to attēlot kustībās, kustību koordināciju un orientēšanos telpā.
9. Pilnveidot māksliniecisko sniegumu, piedaloties pasākumos, koncertos un rītiņos.

Programmas īstenošanas plāns:

- Programmas īstenošanas mērķauditorija ir pirmsskolas vecuma bērni no 5 līdz 7 gadiem.
- Nodarbības paredzētas vecākajā un sagatavošanās grupās (5-7 gadi).
- Darbs apakšgrupās 10-12 bērni.
- Programma īstenošanas darba forma – rotaļnodarbība.
- Vienas nodarbības ilgums ir 25-35 minūtes.

Programmas īstenošanai nepieciešamie resursi:

1. Materiāli tehniskā bāze:
 - telpa nodarbībām;
 - programmas īstenošanai – interešu izglītības pedagogu (pulciņa skolotāju) darba samaksas nodrošinājums;
 - tautastērpi;
 - mūzikas atskaņošanas aparatūra, audio kasetes un diski;
 - dekorācijas un atribūti;

- metodiskais materiāls.
2. Cilvēku resursi:
 - bērnu kolektīvs;
 - skolotāja.
 3. Pedagogu sadarbība ar audzēkņiem un viņu grupu skolotājiem, vecākiem.

Mācību darba formas, metodes:

Nodarbība, kurā apvienojas teorētisko zināšanu apguve caur praktiskiem vingrinājumiem un paveiktā analīzi, izvērtējumu: ritma vingrinājumi, ritma un muzikālās rotaļas un rotaļdejas, vingrošanas tipa vingrinājumi, improvizācija, pārrunas, deju iestudēšana, deju ierakstu skatīšanās.

Programmas īstenošanas plānotie rezultāti:

- Izprasti tautas deju pamati;
- iegūtas zināšanas un prasmes vienkāršajos deju soļos;
- izprasti un izpildīti rotaļu darbību vai citu darbību nosacījumi;
- apgūta prasme apzināti izmantot savu ķermeni kustībās;
- nostiprināta prasme orientēties telpā, izjust ritma un metra maiņu;
- iegūta radošās darbības pieredze;
- sekmēta veselības nostiprināšana, emocionālā, sociālā un fiziskā attīstība, uzlabota bērnu stāja;
- veicināta psihisko procesu attīstība (atmiņa, uzmanība, sajūtas un uztvere);
- apgūtās dejas izmantotas latviešu tautas svētku organizācija.

Deju skolotāja: Tatjana Timpere

Rotaļnodarbību tematiskais plāns.

Šeit norādītas etnogrāfiskās latviešu tautas dejas pirmsskolas vecuma bērniem. Kuras bērni apgūs pedagogs izvēlas patstāvīgi.

Nr.p.k.	Tēmas	Nodarbību skaits	Sasniedz. rezultāti: zināšanas, prasmes un iemaņas
1.	Stāja, roku un kāju stāvokļi rotaļdejas laikā.	3	Apgūst prasmi turēt stalti augumu un dažādus roku un kāju stāvokļus.
2.	Roku kustības. Šūpošanās un piesitieni to pielietojums.	3	Apgūst jaunas kustību iemaņas, attīsta veiklību un reakcijas ātrumu.
3.	Gājiena soļi un tecinš - visbiežāk sastopamie pamatsoļi latviešu etnogrāfiskajās dejās.	5	Apgūst prasmi kustēties pa apli neatkarīgi no savstarpēja novietojuma.
4.	Latviešu tautas deju pamatsoļi – tecinš solis, skrējiena solis un to pielietojums latviešu etnogrāfiskajās dejās.	5	Apgūst šo soļu izpildījuma prasmi vingrinājumos.
5.	Palēciena solis tā pielietojums latviešu etnogrāfiskajās dejās.	7	Apgūst šo soļu izpildījuma prasmi vingrinājumos un dejā
6.	Pieliekošais solis sānis un galops, tā pielietojums latviešu etnogrāfiskajās dejās.	10	Apgūst šī soļa izpildījuma prasmi vingrinājumos un dejā
7.	Lēcienveidi – lēcieni mainot kājas, lēcieni krustojot kājas	5	Apgūst jaunas kustību iemaņas, attīsta veiklību un reakcijas ātrumu.
8	Aplis un tā variācijas- visbiežāk sastopamais grupējums latviešu etnogrāfiskajās dejās.	3	Apgūst prasmi kustēties pa apli neatkarīgi no savstarpēja novietojuma.
9.	Deju iestudēšana gatavojoties svētkiem	12	Attīsta koncentrēšanās spēju, skatuves kultūras iemaņas, kustību atmiņu.

10.	Vienkāršākie roku satvērieni latviešu etnogrāfiskajā dejā.	3	Apgūst vienkāršāko roku satvērienu pielietojamību dejā.
11.	Grupējumi latviešu etnogrāfiskajā dejā- statiski (līnija, virkne, kolonna).	7	Attīsta spēju orientēties telpā.
12.	Grupējumi latviešu etnogrāfiskajā dejā- kamols un spirāle.	5	Attīsta spēju orientēties telpā.
13.	Cilpu mešana un mezglu siešana latviešu etnogrāfiskajā dejā.	5	Attīsta spēju orientēties telpā, saskaņotu darbību.
14.	Četrstūra grupējums un tā pielietojums latviešu etnogrāfiskajā dejā.	5	Attīsta uzmanību, noturību, apgūst jaunus satvērienus un soļu kombinācijas.
15.	Sudmalīņas, zvaigznīte, tītaviņas- biežāk sastopamie grupējumi latviešu etnogrāfiskajā dejā.	7	Apgūst jaunas kustību iemaņas.
16.	Deju iestudēšana gatavojoties svētkiem.	12	Attīsta koncentrēšanās spēju, skatuves kultūras iemaņas, kustību atmiņu.
17.	“Mugurdancis”, “Plakanais dancis”, “Metieniņš”- spilgtākie latviešu etnogrāfiskajā dejā.	1	Iepazīst izpildījuma prasmi.
18.	Latviešu tautas deju pamatsolīstīrīsoļu polka vai tecīņus polka un tās pielietojums latviešu etnogrāfiskajā dejā	1	Iepazīst izpildījuma prasmi.
19.	Apgūto elementu atkārtošana un nostiprināšana.	9	Nostiprina iegūtās iemaņas un prasmes

Kopā: 109

Literatūras saraksts programmas īstenošanai.

Lasmane M. Latviešu tautas dejas- R.: Latvijas Valsts izdevniecība, 1962.g.

Latviešu jaunrades dejas.- R.: Liesma, 1965.g.

Mažāne I., Daņiļevičs, Rīga dejo.- R.: Aģentūra Rīga 800, 2001.g.

Muzikālā audzināšana bērnu dārzā II- R.:Zvaigzne, 1975

Tivums E. Dejas vecmāmuļa.- R.:E.Melngaiļa Tautas mākslas centrs, 1992.g